

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL:
BUDAPESTEN,
VIII., József-körút 55.
Megjelenik, minden csütörtökön.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS
POLITIKAI KÉPES HETILAP.

Alapította: LUKATS GYULA.

ELOFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre . . . . . 8 kor
Félévre . . . . . 4 "
Negyedévre . . . . . 2 "
KÜLFÖLDRE:
Egész évre. . . 10 kor. 80 fillér
Előfizethető a kiadóhivatalban.

Uj Európa.

Budapest, november 12.

Az ötödféléves világégés tiszkei megválták Európát alapjában. A fényes koronák urai — akik hazug jelszavakkal terelték a népeket egymásnak legyilkolására remegve várják sorsukat s közülük azok, akik a felbujtók voltak, hontalanul bolyonganak. Magyarország jelszavára egész Európa talpra állt a népszabadság védelmére és a családi emberiség megteremtésére.

Düledznek és ropognak már a korhadt korlátok, amelyek embert, embertől és távolabbi láttávolban a nemzeteket a nemzetektől elválasztották, gátat vetve a Krisztusi elvek megtestesülésének. Borzalmas vérözönbe került, de ha a világbéke és megértés lesz az eredménye, ne sajnáljuk hőseinket pedig, akiket eddig a vérengzés hőseiként magasztaltunk, ennél dicsőbb érzéssel fogjuk ápolni emlékeikben. Megváltásuk lesznek örök időnkig nekünk és a jövő nemzedékeknek.

Vilmos császár és a többi fejedelem társai, a Habsburgok immár csak történelmi emlékek. Ne is térjenek vissza, éljenek a népek szabad köztársaságban egymást tisztelve és becsülve.

Mi magyarok pedig nézzünk bizodalommal a jövőbe meg nem semmisítenek és van annyi öserő nemzetünkben, hogy új életet kezdve a második évezrednek szilárd alapot véthetünk, amelyet régi dicsőségünk fénysugarai fogják bearanyozni.

(L. Gy. Zs.)

A béke utján.

Az egész emberiség által annyira sóvárgott világbéke most már belátható időn belül meg lesz. November 9-én hivatalos jelentések jelezték, hogy a világháború minden harcveronalán letették a fegyvert.

Ezzel kapcsolatban olyan tényekről is jönnek jelentések, hogy a felvidéken és délen ellenséges csapatok törttek be az országba. Mindezeknek hatását fokozza az, hogy Wilson az északamerikai Egyesült Államok elnöke a román

kormányhoz biztató táviratot küldött.

Meg lett kötve az új fegyverszünet is *Franchet D'Esperay* francia tábornok és *Károlyi Mihály gróf* miniszterelnök útján Magyarországra és az ántánt között. Az új fegyverszünet súlyos, de ezer meg ezer ember véérének további ömlését akadályoztuk meg ezzel és ez nincs visszahatással a békére sem az ország területi biztonságára, mert a békekonzferencián a jövő megalakulása nem a hadászati szempontok, hanem a jog és igazság alapján fog megállapítani.

Annál kevésbé tápláljunk túl sötét aggodalmakat, mert azt már megállapította a francia generálissági fegyverszünetünk, hogy:

Magyarország önálló és teljesen független állam.

Ha tehát a béke küszöbén mint független külön állammal tárgyaltak, a békekonzferencián is tekintettel lesznek hogy olyan államterület maradjon Magyarország, amely élet- és fejlődőképes legyen.

Őrizzük meg tehát nyugalomunkat. Nem kell szem elől téveszteni azt, hogy egy ilyen világtáradakulás nem bontakozhatik ki rázkódtatások nélkül.

Ismételjük újra, hogy őrizzük meg nyugalomunkat és ami ennél is fontosabb egyesüljünk mindnyájan a jelen zavarok lecsönnesítésére és a jövő nagy munkára.

Bizalommal támogassuk az új kormányt, amely megmutatta azt, hogy bír azzal a kemoly előrelátással és képességgel, hogy az országot a bonyodalmak utvesztőitől kivethesse.

A kormánnyal szemben a külföld is bizalommal viseltetik, a francia tábornok ama szavai szerint, hogy:

Magyarországnak ma az a szerencsése, hogy Károlyi Mihály a miniszterelnöke. A ralságos helyzetben csak az ő személye enyhítheti az önök sorsát. Támogassák őt, segítsék minden erejükkel. Tömörüljenek az ő személye körül.

Bizalommal viseltethetünk a kormánnyal szemben is, mert teljes erejével

azon dolgozik, hogy a népjólétet minél nagyobb mértékben emelje. Ezért is az egész államhatalmat a kormány kezébe összpontosították és a Nemzeti Tanács csak az ellenőrzést gyakorolja.

A kormánynak egyik legelső és legfontosabb kijelentése az volt, hogy szabályozza a birtokviszonyokat. A tulaj nagy birtokokat megváltja és minden érdemes munkálkodó embernek adódot ad, hogy földhöz jusson. Szóval az egész országot ismét tagosítani fogja, de ezúttal az igazság és méltányosság szem előtt tartásával.

A fegyverszünetünk az ántánttal.

November 7-ike óriási jelentőségű nap Magyarország történetében. Ezzel a nappal kezdődik tulajdonképen az új Magyarország, amelynek jövő kialakulása egyelőre még bizonytalan. Ezen a napon lépett érintkezésbe az új független Magyarország békeküldöttsége a győzelmes ántant-haderők francia hadvezérével, *Franchet d'Esperay* tábornokkal.

A tábornok úgy beszélt békeküldöttségünkkel, mint győzelmes katona szokott a legyőzöttekkel. Egy kijelentése azonban minden körülmények között megnyugvást kelthet. A francia tábornok azt mondta, hogy *olyan állapotok kialakulását szeretnék Magyarországon, amellyel a szegény, dolgozó nép meg van elégedve.*

A magyar békeküldöttség *Károlyi Mihály gróf* miniszterelnök és *Jászi Oszkár* miniszter élén november 7-én érkezett Belgrádba és még aznap megállapították a fegyverszüneti feltételeket. A fegyverszüneti szerződés pontjai ezek: a magyar kormány katonailag kiüriti azokat a területeket, amelyeknek határai a Szamos, Beszterce, Marosvásárhely, a Marcsnak a Tiszába való folyásáig, Szaladka, Baja, Pécs és a Duna folyása egészen a horvát-szlavon határig. Ezen demarkációs vonalon kívül csapatok nem tartózkodhatnak. A ka-

tonailag kiürített területek azonban továbbra is a magyar kormány adminisztrációja alá tartoznak, amelynek ott joga van csendőrséget és rendőrséget tartani a közrend érdekében.

A 2. pont a teljes leszerelést írja elő. Az ántánt mindössze hat gyalog és két lovashadosztályt hagy meg számunkra a belső rend fenntartása céljából.

A 3. pont kiköti, hogy az ántánt seregei megszállhatnak Magyarországon minden stratégiailag fontos pontot. Biztosítva van számunkra a szabad elvonulás és a közlekedési eszközök használata.

A 4. pont a vasutak kérdését szabályozza.

Az 5. pont a dunai flottila sorsáról intézkedik.

A 6. pont a szerbiai vasuthálózat helyreállításáról és az ehhez szükséges katonai munkaerőről szól.

A 7. pont a szerb táviró- és telefonhálózat reábehozásáról intézkedik.

A 8. pont „lovaknak“ és „egyéb közlekedési eszközöknek“ a rendelkezésre bocsátásáról tartalmaz intézkedéseket.

A 9. pont a fegyverek letételéről és összegyűjtéséről intézkedik.

A 10. pont a hadifoglyok és internáltak hazahozataláról szól. (Itt egyelőre még nincs szó kölcsönösségről.)

A 11. pont a német fegyverletétel módjait szabja meg.

A 12. pont a rekvirálások ügyét rendezi. A magyar delegátusok követelésére ebbe a pontba belevették, hogy az ántánt-csapatok csak a hazai árak szerint fizethetik a rekvirált gabonát és árukat.

A 13. pont utasítást ad a dunai uszákák eltávolítására.

A 14. pont a Magyarországon levő posta-, telefon- és távirótelepeket a szövetségesek ellenőrzése alá helyezi.

A következő pont elismeri, hogy a magyar kormány belső ügyeibe a szövetségesek nem avatkozhatnak be, de kiköti, hogy bárhol Magyarország területén lázadások törnének ki, az ántántnak jogában áll ezeket a területeket saját adminisztrációja alá venni.

Az utolsó pont intézkedik az ellenségeskedések beszüntetése tekintetében a szerződés aláírása esetére.

A béke delegáció belgrádi tárgyalásai során gazdasági kérdésekről is szó volt. Tárgyalták azt is, hogy mit kér az ántánt Magyarországtól s mit adhatnak neki. Franchez d'Esperay tábornok az ántánt megszálló seregének élelmezését kívánta biztosítani, közel 6000 főből álló seregét s erre vonatkozólag megnyugtató kijelentéseket kapott; vasuti, telefon- és táviró felszerelési anyagokat is kívánnak, főleg olyan területek részére, ahol a németek pusztítottak el mindent, jelesül Szerbiában.

A kommunikáció biztosítása szempontjából 100 mozdony és 2000 vasuti kocsinak átengedését kérik. Lovat is Magyarországon vesznek, mintegy 25.000 darabot. A rekvirálás során beszerzett anyagokért, élelmiszerekért, lovakért a napi árakat fizetik.

A rekvirálást a kormány úgy akarja elkerülni, hogy a szükségletet szállítani fogja.

Az új korszak eseményei.

Változás a hadügyi tárca körül.

A „Politikai Híradó“ jelenti: A minisztertanács Linder Béla hadügyminisztert ettől az állásától az ország érdekében teljesített nagyértékű szolgálatainak legméltóbb elismerése mellett saját kérelmére felmentette, egyúttal kinevezte őt tárcanélküli miniszterré s megbizta mint a népkormány rendkívüli követét a béketárgyalás külföldi előkészítő munkálataival.

A minisztertanács kinevezte hadügyminiszterré Bartha vezérkari alezredest.

Oroszország békeajánlata.

Az orosz forradalmi kormány elhatározta, hogy az ántántnak békeajánlatot tesz. Továbbá elhatározta a részleges amnesztiát is.

Uj román kormány.

Romániában Marghilomán visszalépett és ismét Bratianu vette át a kormányt. Bukarestből írják, hogy az új kormány ezuttal körültekintőbb politikát fog folytatni.

A katonák hazajönnek.

Az olasz és déli front katonái ezrelve érkeznek haza. A kormány intézkedett, hogy ne a főváros felé, hanem mindenik otthona elé irányítsák.

A hadügyminiszter a következő rendeletet adott ki ennek kapcsán:

Parancs!

Megtiltom, hogy a vonatokon hazánkba visszatérő katonák podgyászát vasuti ellenőrző kezek, katonarendőrök, pályaudvarórság stb. ellenőrizzék, megvizsgálják és tőlük bármit is elkobozzanak. Ezekel szemben elrendelem, hogy ezektől minden fegyver és lőszer elvétezzék.

Budapest 1918. november 4.

Linder.

A kormány felhívja a közönséget és a testületet, hogy fogadják szívesen a hazatérőket és mielőbb juttassák azokat — akik rá vannak utalva — kenyérkéréshez.

A katonaság leszerelése.

November 9-én megjelent Linder Béla hadügyminiszter rendelete a hadsereg leszereléséről. A rendelet szerint a leszerelés már e hó 11-én kezdetét vette a 24 éves és ennél idősebb legénység és tiszt állományu egyének elbocsátásával. A henvétség kötelékébe tartozó huszonhárom éves és ennél fiatalabb katonák egyelőre megmaradnak szolgálati beosztásukban, mert ők ogják a leszereléssel járó munkálatokat végrehajtani. A rendelet egyébként részletesen intézkedik a nemzetőrségben és a katonai üzemekben szolgálatot teljesítő legénység további beosztását, valamint az elbocsájtott katonaság járulékait illetően.

Megalakult a Székely Nemzeti Tanács.

A Saskörben több száz székely részvételével a napokban megalakult a Székely Nemzeti Tanács, amely a kormánynak már előre is biztosított teljes hozzájárulásával és támogatásával kezdi meg működését. A Székely Nemzeti Tanács tervezi elsősorban is a külföld felvilágosítását arról, hogy Erdély területén majd egy millió székely el egy zárt tö-

megben és így nemcsak történelmi jogánál fogva, de a wilsoni elvek alapján is feltétlenül megilleti a nemzeti önrendelkezési jog. Szervezi a székely nép védelmét és előkészül arra az esetre, ha a székely föld az életet, mint külön állam akarná folytatni. De a végsőig helytáll Magyarország mellett. Ohajtja a gyűlést, hogy a Székely Nemzeti Tanács megalakulásáról küldöttség útján értesítse a kormányt és a Magyar Nemzeti Tanácsot. A székely Nemzeti Tanács elnöke Györffy Gyula Kárclyi-párti képviselő, alelnökei: József Miklós unitárius esperes, Gál Sándor nyugalmazott államtitkár és Lázár Lajos államvasuti igazgató.

A csehek és szerbek betörései.

A csehek Nyitra és Pozsony megyébe a szerbek pedig Torontálmegyébe betörték. A csehek legtöbbször tíz-husz fős csapatok jelennek meg a nyugati és északi Magyarországi vármegyékben és rendszerint őrve alatt ügyelnek a magyar közigazgatást határukba kaparintani. Ez eddig csak kevés helyen sikerült nekik, amint hogy a cseh-szlovák álcem — a cseheknek volt alkalmuk erről meggyőződni — egyelőre a prágai túizók álma. A tótok nagy része vonalkodik a cseh parancsoknak eleget tenni és megmaradnak az annyira szűdött magyar közigazgatás fenhatósága alatt. Annyi bizonyos, hogy eddig Felsőmagyarország mindazon helyeiről, ahol cseh csapatok jelentek meg, megnyugtató hírek érkeztek a belügyminiszteriumba és mert a csehek ittálózése sem lehet végleges.

A hórvátok garázdálkodásának vége lett. Ma már a drávanenti helyekről csupa megnyugtató hírek érkeznek és a zöld káder is, amelyik fosztogatott, gyilkolt és gyújtogatott is, megelégtelte nyomorult munkáját.

A szerbek általában nyugodtan viselkednek. Vagyon elleni eszaki ményeket nem követnek el, de úgy látszik, nem igen respektálják azokat a föltételes fegyverszüneti megállapodásokat, amelyeket a magyar kormány kötött az ántánt-seregek főparancsnokával. A belügyminiszteriumba ma délelőtt érkezett jelentések szerint a szerbek bevonultak Fehértemplomba és ott a magyar közigazgatási tisztviselőket elküldték hivatalukból. A közigazgatást szerbek vették át, ellenére a belgrádi megállapodásoknak, a mely szerint a kiürített területeken a közigazgatás továbbra is magyar marad.

A románok nem törnek be Erdélybe.

Ma délelőtt nagyfontosságú táviratot kapott a belügyminiszterium rendészeti főosztálya. Konez ezredes küldte a román határszélről. A táviratban az ezredes a következőket közli:

Arion román külügyminiszter Konez ezredes előtt becsületszavát adta, hogy a megszálló csapatoknak Romániából való távozását az ottani magyar állampolgárok élet- és vagyonbiztonságáért kezességet vállal. Ezt Marghiloman miniszterelnök is kijelentette, sőt a királynál is erre vonatkozóan megnyugtató kijelentést nyújtott.

Arra a kérdésre, vajon a románok bevonulnak-e Erdélybe, Arion külügyminiszter kijelentette, hogy ezt nem eslelkezük meg.

Ugyanezt a kérdést az ezredes Bukovinára vonatkozóan is feltette, de erre kitérő választ kapott.

A „lengyel”-testvérek és Ukránok.

A sokat hirdetett lengyel testvériség is a maga valójában mutatkozik. Amint a háború alatt is tapasztaltuk, hogy *nem mind arany, ami fénylik*, most is igazolta lett. A kedves testvérek letértek Árvába fosztogatni, rabolni. Leginkább a tótok tiltakoztak a lengyelek inváziója ellen. Nem akarják, hogy a tót egységet a lengyelek megbontsák és sokhelyütt bizony szembe is szálltak a lengyelekkel.

Máramaroszigetről azt jelentik, hogy az ukránok a hazatérő egyik hadosztályunkat Kolomeánál megtámadták. Harcra került a sor. A hadosztályt legyőzték, lefegyverezték, felszerelésüket, ruhájukat elvették és most a hadosztály meztelenül jön haza Magyarországra. Az ukránok és lengyelek túlsúlyban voltak, gépfegyverekkel és ágyúkkal harcoltak a békés szándéku magyarok ellen.

A belügyminisztérium végül arról is kapott ma jelentést, hogy Dorna-Vatra felé további három magyar hadosztály közeledik, amely eddig Ukrajnában tartózkodott.

A kormány megtett minden intézkedést, hogy a komoly veszélyt az ország biztonsága érdekében elhárítsa.

Politikai hírek.

A képviselőházat nem hívják többé össze.

A képviselőház összehívását a jövő hét közepére tervezték. A közbejött események, főképpen a németországi forradalom, azonban fölvetették a kérdést, hogy egyáltalában szükséges, sőt lehetséges-e még az önmagát túlélt parlamenttel együtt dolgozni. A kormány körében is *komoly meggondolás tárgyát képezi* ehhez képest, hogy ne mellőzze-e ezt. Utálnak arra, hogy a dolog ugyanis merő formális jelentőségű kísérlet. A jelenlegi országgyűlés a mostan kialakuló helyzetben úgy sem hozhatna többé törvényt a szabályszerű módon: a *királyi szentesítés ma már nemcsak fölösleges, de egyenesen keresztülríhetetlen volna*. Valószínű tehát, hogy a kormány radikális megoldást fog keresni: az országgyűlést nem hívja össze többé, hanem föl fogja oszlatni a Házat és megteszi az előkészítőket az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívására. Ebben a kérdésben is a minisztertanács fog dönteni, de akik a kormány szándékait jól ismerik, kizártan tartják, hogy ez a képviselőház még egyszer ülést tarthasson.

A főispánok kicserélése.

Az új kormány ki fogja cserélni a főispáni kart. Ezzel kapcsolatban arról értesülünk, hogy a rendkívüli viszonyokra való tekintettel a főispánokat szélesebb körű, kormánybiztosi hatalommal ruházzák föl.

Jövő viszonyunk Horvátországgal.

Miután a horvát Nemzeti Tanács és a horvát országgyűlés kimondotta a magyar országgyűléstől való elszakadást, Horvátországot külön államnak kell tekinteni, amelyben Magyarország diplomáciailag képviselteti magát. Ez mag is történt november 7-én. A kormány Balla Aladar képviselőt nevezte ki zágrábi magyar követé. Aki a követség személyzetével együtt azonnal meg is kezdte hivatalos ténykedését.

Az új helyzet a horvát miniszteriumot is megszüntette. Ennélfogva Unkelhauser Károly november 1-én eltávozott a horvát miniszteriumból.

A népjóléti minisztérium.

A népjóléti minisztérium elfoglalta a volt horvát minisztérium helyiségeit a Totild-utcában és ott megkezdte működését. A népjóléti miniszter délelőtt 12-2-ig fogad. A dítkár telefonszáma: 43-92.

Tömörülés az új népkormány körü.

A politikai eseményeknek fontos mozanata az is, hogy az országgyűlési pártok is az új kormány köré tömörülnek. A Bizony-féle függetlenségi párt már csatlakozott az új kormányhoz.

Apponyi Albert visszavonul végleg a politikától, de kijelentette, hogy lelki gőgyűtt érez az új alakulással.

A 48-as alkotmánypárt és uszálya, a munkapárt is felelőzt tagjainak szabad elhatározást engedett. Csak a lappangó munkapárt üz hamis játékot.

A magyar külügyminisztérium szervezése.

Károlyi Mihály miniszterelnök a magyar külügyminisztérium felállításával kapcsolatos előkészítő munkálatokkal a miniszterelnökségről Drasche Lázár Altról helyettes államtitkárt és Simonyi Henrik osztálytanácsost bizta meg.

NAPI HIREK.

OLVASÓINKHOZ!

Tisztelettel felkérjük olvasóinkat, hogy az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás támadjon.

— **Nem vonják le az állami alkalmazottak beszerzési előlegét.** A kormány intézkedett, hogy a közalkalmazottak 1918. évben fölvetett beszerzési előlegének visszafizetését felfüggeszti. Legközelebbi rendelet jelenik meg, hogy a november és december havi levonásokat mellőzzék és a már eddig levont törlesztési részleteket a közalkalmazottaknak mielőbb fizessék vissza. Ez az intézkedés minden valószínűség szerint a beszerzési előleg teljes elengedését jelenti és egyik lánscszeme a tisztviselők helyzetén való gyökeres javításnak.

— **Csökken a spanyol járvány.** A fővárosi tisztviselői orvosi jelentés szerint a spanyol járvány mulófélben van. Ezért a korlátozó rendeleteket is enyhítették.

— **A hadisegélyek kifizetése.** A hadügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy a hadbavo-

nultak részére megállapított hadisegélyt novemberre és decemberre fizessék ki még akkor is, ha a hadbavonult már visszaérkezett állandó tartózkodási helyére.

— **Újabb Tisza István meghalt.** Nagyszalontáról jelentik, hogy ifj. Tisza István gróf huszár főhadnagy, Tisza István gróf fia tegnap Geszten meghalt spanyol betegségben. Mikor apját agyonlőtték, már önkivületi állapotban feküdt, úgy hogy nem is tudott apja haláláról. A felesége is súlyos beteg. Az újabb Tisza gyermekeit a forradalom kitörésekor Bölöny József szilasi kastélyába vitték. Mikor a környékeliek ezt megtudták, megestremolták a kastélyt és Tisza unokáit követelték. Bölönyeknek sikerült a gyermekeket a népharag elől elrejtetni.

— **Jelentkezzenek a számvivő altisztek.** A budapesti kerületi katonai parancsnokság felhívja azokat a magyar honos számvivő altiszteket, akik a közös hadsereg kötelékébe tartoztak, hogy a volt Militárkommando épületben (Szinbáz-utca 7.) levő kerületi parancsnokságnál jelentkezzenek, hol alkalmazást kapnak. Nagy szükség van adminisztratív erőkre, mivel a nem magyar honos számvivők eltávoznak tőlünk.

— **Ítélet a Hámori-ügyben.** Hámori László országgyűlési képviselő ellen, mint ismeretes, kihágási eljárás indult meg az ország közvéleményének sulya alatt. Az ítélethozatalra Kaveggia Béla budapesti rendőrtanácsost delegálta a közlelmezési miniszter. A rendőrbíró Hámori Lászlót fél évi fogházbüntetésre ítélte és elrendelte az elrejtett élelmiszer-leteknek elkobzását. Az ítélet ellen Hámori László felebezéssel élt. Ebben az ügyben most hozott másodfokú ítéletet Schill József, Arad megye főispánja. Az ítélet marasztaló részét az alispán indokainál fogva helybenhagyta, de elrendelte, hogy a Hámori által önként bejelentett gabonakészlet árát, 42.000 koronát neki visszaadják.

Közgazdaság.

Cukorpótló szerek készítése.

Mióta a cukor megszerzése csak igen kis mennyiségben történhetik és így a szükséges cukorhoz való jutás igen nagy nehézségekbe ütközik, néhányszor már említést tettünk arról, hogy mint lehet a cukorrépából olyan szörpöt stb. készíteni, amely a cukrot úgy ahogy pótolja. A közreadott recepteknek mintegy folytatását képezi egy újnak leírása, amelyben arról van szó, hogy az aránylag könnyen megszerezhető cukorrépából mint lehet házilag is kivonni a cukrot és az így nyert anyaggal miként lehetséges cukorpótló édes konzerveket készíteni. A kísérletező így írja le: A lefejezett és gyökérkefével tisztára surolt répát közönséges konyharszelővel vékony szeletekre vágta. Ezután hat egyforma nagyságu edényt állított sorba, amelyek közül az elsőt lazan szelettel töltötte meg és abba melegvizet öntött, úgy hogy a szeleteket a víz ellepte. Most a második edénybe is elhelyezte a répaszeleteket és az első edény létartalmával leöntötte. A szeleteket kissé meg-

nyomkodta, hogy ne sok cukorlé maradjon bennük. Mindez után újból meleg vizet öntött az edénybe. Most már a harmadik edénybe helyezte el a megreszelt répát, amire a második edényt az öntötte rá, hogy a második edényt az első levéből fölöntse, amelyet azután ismét meleg vízzel töltött tele. A lécsert így folytatta tovább és pedig mindaddig, amíg az egyik oldalon cukorban gazdag lé, a másik oldalon pedig teljesen kiugozott répaszelet került ki az edényekből. Megjegyezzük, hogy az edény tartalmát a lé áttöltése előtt mindig fölka-varta, hogy a szeletek és a lé cukortartalma kiegyenlítődjék. Ez a művelet körülbelül másfél órát vett igénybe, vagyis leszámítva az áttöltéssel járó időt, ugyan azon lé átlag tíz-tizenkét percig állott mindegyik edényben. Mikor mindezzel készen volt, a friss szeletről leszűrt cukorban gazdag levét rátöltötte az időközben gerezedekre vágott és kimagyalt savanyu almára, amit ebben a lében iznek főzött. Egy kiló almához öt kiló répának a levét használta fel, aminek eredménye egy kiló igen édes almapüré lett és pedig olyan, amelynek cukortartalma legalább is ötven százalékot tett ki, ami azt jelenti, hogy tartósságához semmi kétség nem férhet. Kísérletező szerint minden gyümölcs alkalmas a repalében való befőzésre, de a savanyu gyümölcsök erre a célra leginkább megfelelőek. Ha gyümölcs helyett burgonyapépbe főzzük le a repalevet, az esetben barna színű pépet kapunk, amit persze csakis olyan süteményben használhatunk föl, amelynek barna a színe. Azok a jó és takarékos gazdaszomszonyok, akik érdeklődnek az így készülő dzsemek iránt, megtehetik kísérleteiket, amik nyomán házilag és olesón állíthatják elő azt, aminek az üzletekben ma igen magas ára van.

Mezőgazdasági hírek.

A szesz nyersanyaga. A tegnap minisztertanács eltiltotta a burgonya, tengeri és árpának szeszé való feldolgozását, miután ezen élelmiszerek az emberi táplálkozás céljaira tartandók fel. A kormány ezen intézkedése egy tollvonással eltörölte a Wekerle-kormányának a közérdekre káros intézkedését, amelylyel mintegy kétmillió q tengeri és 150.000 q árpának feldolgozását határozta el a finansziális érdekekből.

Gyümölcs-pálinkakereslet kiviteli célra. A Gyümölcsértékesítő és Szeszfőző Szövetkezetek igazgatóságának két nagy fővárosi cég jelentékeny mennyiségű gyümölcspárlatot keres kiviteli célra, ezért a maximális, illetve ezután megállapítandó árnál magasabb áron hajlandó pálinkát vásárolni.

A sörgyártás korlátozása. Az előző kormány sörözés céljaira az 1918-19. évadra 144.000 métermázsa árpa, maláta gyártás céljaira pedig 96.000 métermázsa árpa feldolgozását engedélyezte. Az új kormány egyik legelső feladatának tekintti, hogy a közlelemzés érdekeit minden irányban megvédi. Ezért az előző kormány által sörfőzés és malátagyártás céljaira engedélyezett árpamennyiséget sürgősen vizsgálat alá vette és pedig azzal a céllal, hogy az árpának a szobanforgó cikkekre leendő feldolgozását lehetőleg lényegesen korlátozza. Teljes

eltiltásról azonban ugyancsak elsőrendű érdekek szempontjából nem lehet szó.

Horvát államvasutak. A horvát hivatalos lap jelenti, hogy a horvát nemzeti tanács a horvát területen fekvő összes vasuti vonalakat és tartozékait átvette, a személyzet jogait elismeri és a vonalak fölé rendeli a zágrábi vezérigazgatóságot. Így tehát a budapest—fiumei vasut gyökényes—zágráb—károlyváros—fiumei szakasza a horvát államvasutak kötelékébe kerül.

Az udinei kölcsönpénztár jegyeinek beváltása. A pénzügyminiszterium felkérésére a magyar hadügyminiszterium intézkedett, hogy az olasz megszállott területeken létesített udinei kölcsönpénztár jegyeiket a frontról visszatérő katonáktól az ország összes katonai gazdasági hivatalai és katonai pénztárai az eredeti árfolyamon (95 lira — 100 korona) beváltásák.

A ruházati szükségletek biztosítása Garami Ernő kereskedelmi miniszter intézkedett, hogy mindazok a bőr- és textilközponatok, bizottságok és egyéb szervezetek, amelyeknek útján eddig a lakosságnak cipőárúkkal és ruházati cikkekkel való ellátása történt, működésüket további intézkedésig az eddigi elvek szerint és az eddigi mértékben fenntartás nélkül folytassák.

Dunaforgalmi hírek.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság közli, hogy a Személyhajók e hó 4-étől kezdve csak Budapest és Mohács között fognak közlekedni. A hajók úgy Budapestről, mint Mohácsról reggel 8 órakor indulnak. Továbbá közli, hogy a vízszintek következtében leállott kezelési nehézségekre való tekintettel egyelőre és azonnali érvényű megszünteti az áru-felvételeit valamennyi a forgalom számára még nyitott (Linz, Wien, Pozsony, Gönyű, Kolozsnéma, Győr, Újpest és a budapest-újvidéki Dunakesz mentén fekvő) hajóállomásokról és viszont.

Üzleti heti szemle.

Budapest november 10.

Gabonatözsde.

A tözsde általában üzletelen volt. A közlelemzési miniszter a friss és szárított cikória, valamint a szárított répaszeleteknek a belföldi forgalomban való szállítását szabaddá tette.

Liszt és takarmány félek.

A tengeri liszt ára. Ma a Politikai Hiradó jelenti: A minisztertanács f. hó 2-án tartott ülésében az emberi fogyasztásra kiutalando tengeri liszt árát kg.-ként 50 fillérben állapította meg. Ez megfelel a kenyérliszt átlagos árának, úgy hogy a kormány ezen intézkedése

a tengeri liszt múlt évi árához képest 50 százalékos olcsóbbodást jelent. A fővárosban a december havi lisztadagokat is kiutalták és ezt folyó hóban is ki lehet váltani előre.

Buza Barna földművelésügyi miniszter a szarvasmarha, juh és kecskeszállományokat, amelyek belföldre szólnak, feloldotta a szállítási igazolvány kényszere alól. Külföldre azonban ezentul is csak az Állat- és Takarmányforgalmi által kiállított igazolvánnyal lehet szállítani állatot.

Csereforgalom Ausztriával. Buza Barna földművelésügyi miniszter tekintettel a jelenlegi esékely mennyiségű textilárúkra, az osztrák-német kormányval megállapodott abban, hogy onnan textilárúkat kapjunk. A megállapodás értelmében 100.000 méter gyapju- és pamutszövet, félmillió méter lenvásznat, 500 gross cértát kapunk, ezenfelül az osztrák-német kormány felszabadítja a zár alól a Rimamurányi Vasúti Részvénytársaságnak Ausztriában lefoglalt 75.000 méter szövetét s a magyar kormány rekompenzációként 20—25.000 juhot, 2000 szarvasmarhát, 500—1000 lovat enged át az osztrák-németeknek.

Élelmiszerek.

Olcsóbb husok. A kormány elhatározta hogy az élelmiszerek árát, ha kell, kényszer után is leszállítja. Budapesten ennek első jele november 11-én mutatkozott, amikor már a husárak a következőkép alakultak: Vesepecsenye 15 korona, eleje 11 és hátulja 8 korona kilogrammonként.

A dió és dióbél készletek a közlelemzési miniszter 232.906. számú rendelete értelmében ezentul Magyarország területén belül bármely módon és mennyiségben szállítási igazolvány nélkül szállíthatók.

Az élelmiszerek szállításának szabaddátétele. A közlelemzési miniszter elrendelte hogy a következő cikkek és pedig: tehéntej és juhetejéből készült termékeknek, az élő és leölt baromfik, baromfihszak és zsirnak, valamint az ezekből készült élelmiszereknek, élő vagy leölt (leölt) vadnak és mindennemű vadusnak, méznek és méhviasznak, baromfiolajnak, a már eddig is szállítási igazolványhoz kötött zöldség-, főzelék- és gyümölcsféléknek, idértve a diót és dióbélt is, valamint az ezekből bármiként készített (szárított, savanyított, befőzött, vagy egyébként előállított) és bármiként csomagolt konzervnek, gyümölcsíznek vasuton, hajón és gépkocsin való szállításához az ország területén belül szállítási igazolvány többé nem szükséges. A Fiuméba, Horvát-Szlavonországba, Ausztriába történő szállítás esetében azonban a küldemény súlyára való tekintet nélkül mellékelendő a szállítási igazolvány.

Egyéb termények.

A denaturált szesz ára. A pénzügyminiszterium a denaturált szesz nagybani árát 100 hektoliterenkint 510, kicsinybani árát 520, ipari célokra történt eladásoknál 530 koronában, a kiskereskedő által legalább 90 térfogat százalék alkoholtartalommal bíró denaturált szesz árát literenkint 5 korona 50 fillérben állapította meg.

Felelős szerkesztő:

Léczfalvi Gyárfás Zsigmond.

Kiadó tulajdonosok:

Lukáts Gyula örökösei.

Telefon: József 20—14.

Sürgőnycim: Vaccin Budapest.

Állami felügyelet

és ellenőrzés alatt.

Laboratorium

védő oltó anyagok termelésére, részvénytársaság

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCA 18/b.

Termel és szállít: védő-oltó anyagokat és gyors hatású szerumokat gyógyításra és védelemre fertőző állatbetegségek (járványok ellen.)

Egér- és patkányirító bacillusokat.